

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 141. An & qualiter sponsalia impuberum de futuro solvantur mutuo consensu eorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

quousque conjux sit in ea ætate, quâ censetur naturæ perfectum robur acquisivisse; videtur quoque Laym. sentire, ultra dictos annos adhuc expectandum triennium; dum postquam dixerat, expectandam plenam pubertatem, quæ est 18. annorum in mare, 14. in fœmina, addit: & ex eo tempore conceditur spatium triennii ad expediendum, utrum impotentia sit perpetua nec ne, sicut docent Cõn. d. 31. du. 7. n. 18. & Sanch. ex probabiliori. Hæc ipsa tamen limitant hi AA. nimirum; nisi ante attractos annos appareret impotentiam non ex debiti ætate, sed ex frigiditate aliove impedimento provenire.

2. Illud hic notandum & inferendum ex dictis & cum Laym. l. c. n. 3. quod si mas ante annum 14. fœmina ante 12. in carnis delicto, puta adulterio, incestu Sodomix deprehendantur, præsumptionem juris ac de jure esse, quod in ea ætate delictum non perfecerint, uti constat ex l. si minor. ff. ad Leg. Jul. de Adult. & c. 1. de delictis pueror. si tamen certis indicis constet, quod malitia ætatem suppleat, puniri poterit, mitius tamen, quam sit ordinaria pena, de quo Molin. tr. 3. d. 36. n. 5. Notandum item & inferendum, per malitiam hic intelligi, tum vigorem naturæ seu potentiam coeundi & generandi, ut Sylv. v. matrimonium 5. q. 2. Pirh. h. t. n. 37. tum etiam prudentiam, ut vocatur in c. fin. h. t. id est, discretionem & judicium rationis sufficiens ad cognoscendum statum conjugalem, ejusque perpetuum & indissolubile vinculum; atque hæc duo, nempe dictam discretionem & potentiam copularivè requiri ad valorem matrimonii ante legitimam ætatem contracti, Abb. in c. continebatur. h. t. n. 4. Pirh. l. c.

Quest. 141. An & qualiter Sponsalia impuberum de futuro solvantur mutuo consensu eorum.

R Esp. primò: impuberes septennio majores (nam, cum septennio minores, saltem ubi perfecto uti rationis non possent, contrahere nequeant Sponsalia, de iis cessat quæst.) contrahentes Sponsalia resiliere ab eis seu dissolvere ea etiam mutuo consensu nequeunt ante adeptam pubertatem, ne propter ætatis inconstantiam sæpius contrahant, & iterum resiliant juxta expressum textum c. de illis, h. t. Nacti tamen pubertatem possunt id non tantum mutuo consensu; sed etiam quilibet eorum, non expectato alterius consensu potest resiliere, jure sic statuente, ne cogantur approbare & firmiter observare, quod in tenera ætate immaturo judicio statuerunt. Procediturque id ipsum tam in foro conscientix quam externo, jure consulere volente immaturo & mutabili puerorum judicio, ne tam gravi vinculo indissolubiter & irrevocabiler obligari possent; adeoque, ut præsumitur, volente auferre omnem obligationem etiam in foro conscientix, non secus ac puerorum vota, etsi valida, possunt sola patris vel tutoris voluntate irritari. Pirh. l. c. n. 7. cum Sanch. cit. d. 51. n. 19. Procedit item, etiam si Sponsalia juramento firmata fuerint; eò quod juramentum sequatur naturam actûs, cui adheret, nisi à jure contrarium statutum fuerit, à jure autem nullibi dispositum, quod juramentum confirmet Sponsalia impuberum. His non obstante c. ex literis, de Sponsal. ubi textus inquit, eos impuberes, quia Sponsalia contraxerunt, & juramento firmarunt, cogendos esse ad contrahendum

R. P. Leur. Jur. Can. Tomus IV.

mattimonium, siquidem impuberes, de quibus ille textus, erant pubertati proximi, ita ut, non tantum Sponsalia firma, sed & mattimonium de præsentente contrahere possent. Ita docent Castrop. l. c. n. 9. citatis Ponc. de mat. c. 9. n. 8. Hentiq. c. 2. de Sponsal. n. 9. contra Sanch. cit. d. 51. n. 23. & 24. Gutt. c. 29. n. 12. Covar. in 4. decret. p. 1. c. 5. quamvis & hi id non admittant nisi in casu, ubi impuberes pubertati proximi contraxerint Sponsalia.

2. Resp. secundò: Resiliere poterit impuberum quilibet, qui prior pubertatem adeptus, non expectata aliterius pubertate, cum juxta c. cum contingat. de off. Jud. delegat. frustra expectetur eventus, cujus nullus est effectus. Castrop. cit. p. 17. num. 5. Pirh. h. t. n. 6. cum Sanch. l. 1. de Sponsal. d. 51. à n. 6. Debebit tamen statim ac adeptus pubertatem reclamare seu à Sponsalibus resiliere, alioquin postmodum non poterit; quia eo ipso, quod non reclamaverit, censetur per tacitam consensionem ita firmasse Sponsalia, ac si ea post pubertatem contraxisset. Sanch. l. c. n. 14. Castrop. cit. n. 5. Ponc. c. 9. n. 4. Gutt. l. c. n. 3. Arg. cit. c. de illis; statim autem reclamare censetur, si intra triduum, postquam agnovit se attingisse pubertatem, reclamet; arg. l. fin. c. de errore advocati. ibi; in continente. & l. fin. c. de Judæis ibi: illico, id est, intra triduum, ut ibi Bald. Mandos. de monitoriis, q. 31. n. 8. Sanch. Gutt. Ponc. Castrop. LL. cit. Unde jam opus non est, ut factus pubes, Sponsalia ratificet; quia eo ipso, quod non reclamet, censetur in priore voluntate persistere. Pirh. l. c. n. 7. Sanch. l. c. n. 15. quod verò ibidem num. 16. addit, & ex eo Pirh. nimirum si impubes ante pubertatem resiliat à Sponsalibus, & postea non mutet eum dissentium; quia non amplius recordatur, post pubertatem manere Sponsalia dissoluta, id merito vocatur in dubium; cum enim dissensus ille seu resiliencia impuberis sit nulla, jure illam irritante, perseverantia habitualis in illo dissensu etiam post pubertatem nihil operatur, sed manet is in vigore, quo ante pubertatem contracta Sponsalia, & vi illius persistunt Sponsalia, nisi retractentur & solvantur alio dissensu post pubertatem habito expressè vel tacitè, loco talis taciti consensûs sufficiente non reclamacione jure sic statuente. Poterò sufficere pro foro conscientix dissensus hanc seu reclamacionem fieri interius in animo, etsi extrinsecus non manifestetur, tradunt Sanch. l. c. n. 16. Gutt. n. 7. E contra sicut ad constituenda, sic & ad dissolvenda Sponsalia requiri extrinsecam consensûs vel dissensûs manifestationem; docent Castrop. l. c. Ponc. n. 5. Si quamvis expediat manifestationem illam dissensus fieri coram Episcopo ejusve Vicario, his tamen deficientibus, sufficere fieri coram honestis personis, tradunt Sanch. n. 17. Gutt. n. 7. Castrop. n. 5.

3. Resp. tertio: pubes, qui contraxit Sponsalia cum impubere, resiliere non potest, sed tenetur expectare pubertatem alterius, qui eam adeptus, si non resilierit, uti potest, firma persistunt Sponsalia. Sanch. cit. d. 51. num. 10. Castrop. l. c. num. 6. Gutt. c. 29. num. 8. cum communi juxta expressum textum c. de illis. h. t. & ibi DD. potest siquidem contractus quandoque claudicare, id est, ex parte unius esse retractabilis, & non ex parte alterius. V. G. in favorem minoris, dum hic cum majore contrahit, illi soli permittitur resiliere, l. non eo minus. c. de procurat.

K 2

4. Resp.

4. Resp. quartò : Dum parentes pro filiis impuberibus contraxerunt Sponsalia, (intellige valida, nimirum accedente consensu filiorum impuberum) filii impuberet resilire nequeunt, quousque puberes effecti, Sanch. n. 12. Gutt. n. 10. Castrop. n. 7. His non obstante textus c. 1. h. t. ubi; *potest pater filium nondum aduatum, cuius voluntas discerni non potest, cui vult, matrimonio tradere, & postquam filius pervenit ad perfectam aetatem, omnino debet hoc implere*; nam intelligendum hoc de debito, non necessitatis, sed honestatis, ubi filius non habet justam causam reclamandi; gl. & Abb. in cit. c. Castrop. cit. num. 7. Et licet citatus textus non videatur facere differentiam inter filium impuberem et puberem; cum tam hic quam ille, ubi ex decencia non adest justa ratio in

contrariam, debeat implere voluntatem patris, impubes tamen expectare debet pubertatem, ante quam resilire nequit. Ex his inferitur, dicta hucusque de dissolutione Sponsalium contractorum ab impuberibus, habere pari modo locum, dum hi de presente contraxerunt matrimonium, matrimonio hoc juris interpretatione non habente vim nisi Sponsalium, adeoque ante adeptam pubertatem resilire nequeunt. Pirh. l. c. num. 9. & 10. nisi tamen inter impuberes intercesserit copula vera & perfecta, quæ quandoque anticipat pubertatem (intellige annos alias communiter designatos pubertati) c. à nobis h. t. per hanc enim inter illos consummatur matrimonium,

Abb. in cit. c. 3. Pirh. cit. num. 10.

TITULUS III.

De clandestina desponsatione.

Quest. 142. Sponsalia de futuro clandestinè contracta num valeant & liceant.

Resp. ad primum: Sponsalia de futuro celebrata clam sine presentia Parochi & testium vel etiam cujuscunque alterius sunt valida, Sanch. l. 1. d. 13. Gutt. de mat. c. 4. à n. 1. Pone. l. 12. c. 5. n. 6. Castrop. l. c. p. 2. n. 15. Pirh. ad tit. de Sponsal. n. 26. Barb. ad Trid. sess. 24. c. 1. de reform. contra Segur. & alios paucos apud Castrop. l. c. siquidem contractus istiusmodi Sponsalitus irritus non est jure naturali, ut per se constat, neque ullo alio jure positivo; nam Trid. l. c. irritans contractum matrimoniale seu matrimonium sic contractum, & vel sic corrigens & derogans juri communi, vi cuius tale matrimonium valebat, nullam mentionem facit de Sponsalibus; ergo ea dispositione omissa seu præterita, adeoque nullatenus cadentia sub illo decreto Tridentino irritante Sponsalia de presente clandestinè celebrata relinquuntur dispositioni juris communis, vi cuius à fortiore valent Sponsalia clandestina, cum etiam vi illius valeant & valuerint matrimonia clandestina.

2. Resp. ad secundum: Neque etiam per se loquendo Sponsalia clandestinè celebrata sunt illicita. AA. cit. cum communi contra Sylv. Armill. Cajet. &c. apud Castrop. l. c. nullo enim jure nec antiquo nec novo sunt prohibita; quod autem ex clandestinis Sponsalibus oriantur quandoque aliqua inconvenientia, non probat esse per se illicita, sed solum consultius esse, ut testes adhibeantur, etiam ad hoc, ut eis fides in foro externo adhibeatur, ad illud verò, quod objici solet, nimirum, prohibito matrimonio, prohibentur quoque Sponsalia: ergo prohibito matrimonio clandestino prohibentur quoque Sponsalia clandestina, negatur sequela, nam licet prohibito absolutè matrimonio quocunque demum modo illud contrahatur, prohibeantur quoque absolutè Sponsalia, utpote quæ via sunt ad matrimonium, & non contrahuntur nisi ratione matrimonii futuri, quod proinde, si illicitum, Sponsalia forent promissio rei illicitæ, & sic nulla; non tamen inde sequitur, quod prohibitio non absolutè matrimonio, sed solum ne tali modo, nimirum clam

contrahatur, prohibeantur quoque Sponsalia sic contrahi, cum Sponsalia clandestina non sint via ad matrimonium clandestinum; non enim clandestinè ea contrahentes promittunt sibi aut obligant se ad matrimonium clam contrahendum, sed eo modo, quo permittit Ecclesia; adeoque Sponsalia talia sunt promissio rei licitæ, & consequenter valida & licita. Textus quoque adduci soliti ex i. oratio. ff. de Sponsal. l. si quis tutor. ff. de ritu nupt. eodem modo intelligendi de casu, in quo matrimonium prohibetur absolutè, sive ut nullo modo contrahatur, vel quando est eadem ratio prohibitionis matrimonii & Sponsalium, quæ eadem ratio non est in presente, dum matrimonium clandestinum prohibetur ad vitandum concubinatum cum secunda uxore putatitia, ad quam quippe publicè ductam cogebat Ecclesia incia matrimonii prioris clam contracti, validè tamen, intellige, ante dictam prohibitionem, quod locum non habet in Sponsalibus clandestinis, quibus non obstantibus, matrimonium subsequens cum alia est validum.

Quest. 143. Quenam matrimonia sint clandestina.

Resp. matrimoniorum clandestinorum à jure reprobatorum & punitorum tantum duæ sunt species; dum nimirum contrahuntur absque presentia parochi & testium; vel dum contrahuntur sine præmissis denunciationibus; quorum priorum dicuntur ab aliquibus clandestina simpliciter; alia clandestina secundum quid, & huic clandestinitati non obstat, etsi de cætero contrahantur in medio foro & plane Ecclesia.

Quest. 144. An & qualiter matrimonia contracta sine presentia parochi & testium olim fuerint, & modo sint prohibita.

Resp. primò: Fuerunt semper istiusmodi matrimonia ab Ecclesia graviter prohibita & illicita, ut patet ex multis Canonibus, præsertim ex c. nullus. 30. q. 5. ubi Hormisda Papa: *nullus fidelis cujuscunque conditionis sit, occultè nuptias faciat, sed benedictione accepta à Sacerdote, publicè nubat in domino*; & quidem sub gravi culpa, prout denorant

verba